

Det Norske Travselskaps Appellkomité

Den 28. november 2017 var Appellkomitéens medlemmer

Lars Borge-Andersen (leder), Bjørn Steinar Moe og Bjørn Vethe

(sistnevnte pr. høytalende telefon)

samlet til møte i Hestesportens Hus på Bjerke i Oslo

til avsluttende behandling av Appellkomitéens ankesak 2/2017:

Ankende part: Fabrice Souloy

Prosessfullmektig: Advokat Staffan Uvabeck

Advokat Ole Hauge Bendiksen

Ankemotpart: Det Norske Travselskap

Prosessfullmektig: Advokat Niels R. Kiær

Etter rådslagning og stemmegivning i enerom ble avsagt slik

K J E N N E L S E :

Den franske travtreneren Fabrice Souloy har påanket til Appellkomitéen den kjennelsen Det Norske Travselskaps Domskomiteé avsa 20. juni 2017, der Souloy ble funnet skyldig i forsettlig overtredelse av Dopingreglementets § 2 (1) bokstav a, ved at dopingprøver tatt av hestene Your Highness, Un Mec d'Heripre, Lionel og Timone Ek etter løp på Bjerke 12. juni 2016 viste koboltinnhold langt over grenseverdiene, og han ble ilagt utelukkelse i samsvar med dopingreglementets § 11 for et tidsrom på 15 år, samt en bot på 500.000 kroner.

Anken ble riktignok fremsatt etter utløpet av ankefristen etter Dopingreglementet § 20 (3), men innenfor den forlengede frist Domskomiteéen hadde gitt, og selv om det er temmelig tvilsomt om det var adgang til å forlenge denne fristen, har Appellkomitéen ikke sett grunn til å reise spørsmål om ankens rettidighet, for det er klart at det i alle fall ville være grunn til å gi oppreisning for oversittelsen, i medhold av § 20 (4).

På bakgrunn av at en av hestene, Un Mec d'Heripre, også hadde avgitt positive dopingprøver på Solvalla 28. og 29. mai 2016, verserte det også en sak for den tilsvarende svenske instansen, Svensk Travsports Ansvarsnämnd. For å spare tid og omkostninger ble derfor de muntlige forhandlinger som gikk forut for Domskomiteéens avgjørelse avholdt under ett for Domskomiteéen og Ansvarsnämnden, i Oslo. Ansvarsnämndens «beslut» ble avgitt 5. juli 2017, og Souloy ble der ilagt en bot på en million

kroner, men utestengelse bare i tolv måneder. (Nærmere om denne avgjørelsen nedenfor.) Også den svenske avgjørelsen er påanket, til Svensk Travsports Överdomstol, men av begge parter. Fra Souloy side ble fremsatt ønske om felles forhandling også i ankeinstansene. Fra norsk side motsatte man seg etter hvert ikke dette, forutsatt at forhandlingene ble holdt i Oslo og på det allerede berammede tidspunkt, men Överdomstolen besluttet 21. september at deres muntlige forhandling skulle holdes i Sverige.

Den muntlige ankeforhandling for Appellkomiteén ble holdt 8. og 9. november. Fabrice Souloy møtte selv og avga forklaring, og i alt seks vitner avga også forklaring.

Tungmetallet kobolt er ett av flere såkalte sporstoff som fins i svært små mengder hos levende organismer, og som er nødvendige for livsprosessene. Kobolt inngår i vitaminet B₁₂. Tidligere ble kobolt benyttet som legemiddel mot anemi («blodmangel») hos mennesker. Virkningen skyldes at tilførsel av kobolt utløser produksjon av såkalt EPO, som igjen påvirker produksjonen av røde blodlegemer, som jo er nødvendige for opptak og transport av oksygen. På grunn av bivirkninger sluttet man å benytte kobolt mot anemi da andre midler ble tilgjengelige, men idrettsfolk skal ha benyttet kobolt som dopingmiddel; en form for «blod-doping».

Antakelig rundt 2005 skal det ha begynt å gå rykter om kobolt som dopingmiddel i hestesporten. I 2006 startet man i Hong Kong med å ta prøver av løpshester, for å finne det naturlige koboltnivået, med tanke på å fastsette en grenseverdi. Etter hvert begynte man å interessere seg for spørsmålet også i andre land, bl. a. i delstater i Australia og USA. Det ser ut til at dette arbeidet for alvor fikk internasjonal oppmerksomhet og skjøt fart fra 2014, og det ble diskutert grenseverdier for kobolt både i urin og i blod (plasma).

International Federation of Horseracing Authorities (IFHA) fastsatte i november 2015 i sin «International Agreement on Breeding, Racing and Wagering» en grenseverdi for kobolt på 0,1 mikrogram (dvs. 100 ng) pr. ml i urin. Fra januar 2016 ble tilføyd en grenseverdi på 0,025 mikrogram (dvs. 25 ng) pr. ml i plasma.

I Norge innførte man i første omgang ingen grenseverdi for kobolt, men tydeligvis på grunn av oppmerksomheten rundt nettopp kobolt fikk man fra 1. august 2014 følgende tillegg til forbudslisten (A-listen) i Forbuds- og karenstidslisten, tilknyttet dopingreglementet: «Tilførsel av unaturlig høye doser av naturlig forekommende substanser (f.eks. kobolt)»; et tillegg som fortsatt står i den gjeldende Forbuds- og karenstidslisten. Listen hadde også et avsnitt med overskrift «Grenseverdier for enkelte kroppsegne og/eller naturlig forekommende substanser», men her var det altså ikke sagt noe om kobolt. Ved revisjon i desember 2015, ble imidlertid fastsatt «Forbuds- og karenstidsliste gjeldende fra 01.01.2016». I den ellers norske teksten ble under den samme overskriften «Grenseverdier ...» klippet inn i engelskspråklig versjon den teksten IFHA nettopp hadde vedtatt. Om kobolt sto det:

«Cobalt 0.1 microgram total cobalt per millilitre in urine»

Dermed var det altså, med virkning fra 1. januar 2016, fastsatt en norsk grenseverdi for kobolt i urin.

Ved neste revisjon, som trådte i kraft 1. juni 2016, ble fastsatt grenseverdi også for blod. Også grenseverdilisten var nå på norsk, og om kobolt heter det:

«Kobolt - 100 ng total kobolt pr ml i urin
- 25 ng/ml i plasma (fritt + proteinbundet)»

(Det kan være egnet til å skape forvirring at man har endret enhet fra mikrogram, dvs. milliondels gram, som ved hjelp av den greske bokstaven μ (my) også betegnes μg , til ng, som betyr nanogram,

dvs. milliard-dels gram. Men 0,1 mikrogram er jo det samme som 100 nanogram, og alt går bra så lenge man ikke tror at µg (mikrogram) er det samme som ng (nanogram).

Samtidig med revisjonen av den norske teksten, med virkning fra 1. juni 2016, ble engelsk oversettelse lagt ut på DNTs hjemmesider på internett.

Fabrice Souloy, som er født i 1967, har siden slutten av 1990-tallet drevet virksomhet som travtrener i Normandie, først i beskjeden målestokk, men etter hvert svært omfattende. Han kjøpte og bygget ut en gård hvor han hadde over 200 hester, hvorav omtrent halvparten løpshester på høyt nivå, og ellers avlshester og unghester.

I slutten av mai 2016 dro Souloy og hans mannskap med fire hester til Skandinavia for å delta i Elitloppet på Solvalla 29. mai og Oslo Grand Prix på Bjerke 12. juni. De fire hestene var Un Mec d'Heripre (franskfødt hingst), Your Highness (svenskfødt hoppe), Lionel (norskfødt hingst) og Timone Ek (italienskfødt hingst). Un Mec d'Heripre var best i kvalifiseringen til Elitloppet, og ble nr. 3 i finalen. Oslo Grand Prix ble vunnet av Your Highness, mens Un Mec d'Heripre ble nr. 3 og Lionel nr. 6. Timone Ek vant Bjerkebanens Europamatch, som gikk samme dag.

Både i Sverige og i Norge ble det tatt dopingprøver av en rekke startende hester. I Sverige avga Un Mec d'Heripre blodprøve både 28. mai og etter løpet 29. mai. I Norge ble det 12. juni tatt blodprøve av Lionel og urinprøver av Un Mec d'Heripre, Your Highness og Timone Ek.

Alle prøvene ble sendt til det svenske Statens Veterinärmedisinska Anstalt (SVA) for analyse. Resultatet av de svenske blodprøvene for Un Mec d'Heripre var i første omgang negativt, men prøvene var ikke analysert med hensyn på kobolt, ettersom SVA ikke hadde egnet apparatur for slik analyse. Prøvene fra Oslo ble imidlertid videresendt – de første 26 blodprøvene 19. juli – fra SVA til ALS Scandinavia ABs laboratorium i Luleå, for analyse med hensyn på kobolt. Resultatet forelå 29. juli. De aller fleste prøvene inneholdt mindre kobolt enn 1 ng/ml, og bare to mer enn 10 ng/ml. (Laboratoriet har oppgitt tallene som µg/l, men dette tilsvarer jo ng/ml, som er benyttet for grenseverdien, og vi gjengir derfor resultatene som ng/ml.) Av disse hadde én 12 ng/ml, mens den andre viste et koboltinnhold på hele 468 ng/ml (med en oppgitt usikkerhet på 76 ng/ml). Dette var blodprøven fra Lionel.

B-prøven ble analysert ved det franske Laboratoire des Courses Hippiques (LCH). Resultatet forelå 16. august, og viste en koboltkonsentrasjon på 453,6 ng/ml (med en oppgitt usikkerhet på 7,8 ng/ml).

Tydeligvis som et resultat av dette funnet ble 26. august fire urinprøver fra Oslo og tre blodprøver fra Solvalla (deriblant prøvene fra Un Mec d'Heripre, som i første omgang var analysert med negativt resultat) sendt fra SVA til ALS for analyse med hensyn på kobolt.

Resultatene fra ALS forelå 30. august. De fire urinprøvene fra Oslo viste høye koboltverdier for to av hestene, nemlig 521 (+/- 85) ng/ml for Un Mec d'Heripre og 395 (+/- 64) for Your Highness. (De to andre prøvene ga henholdsvis 3,85 og 52,4 ng/ml.) LCHs resultat for B-prøvene ble henholdsvis 557 ng/ml (+/- 30) og 441 ng/ml (+/- 39). Av de tre blodprøvene fra Solvalla viste to høye verdier, nemlig prøvene tatt av Un Mec d'Heripre 28. og 29. mai, med henholdsvis 400 ng/ml (+/- 66) og 371 ng/ml (+/- 61). LCHs resultat for B-prøvene ble henholdsvis 451,9 ng/ml (+/- 7,1) og 412,4 ng/ml (+/- 10,6).

2. september ble ytterligere tre urinprøver sendt fra SVA til ALS. Resultatet forelå 5. september og viste et koboltinnhold i prøven fra Timone Ek på 271 ng/ml (+/- 45). LCHs resultat for B-prøven var imidlertid 430 ng/ml (+/- 23). En gjenværende del av A-prøven for Timone Ek ble på nytt sendt ALS, og 14. september ble resultatet nå 422 ng/ml (+/- 71).

Da de første koboltanalysene forelå, satte det skandinaviske Utvalget for utredning av dopingsaker (UUD) i verk etterforskning. To medlemmer av utvalget og to representanter fra Svensk Travsport

foretok 8. og 9. september 2016 et uanmeldt besøk på Souloys gård i Normandie. Før besøket var resultatet av dopingprøvene lekket gjennom pressen, slik at besøket ikke var uventet for Souloy. Han opplyste dessuten at en femte hest, Lover Face, hadde avgitt positiv koboltprøve i forbindelse med et løp i Cabourg 22. juli. Om kvelden 8. september og om formiddagen 9. september hadde delegasjonen samtaler med Souloy og hans kone, samt med de fire oppasserne for de fire hestene som hadde vært i Sverige og Norge. De forklarte seg om foring og medisinerings for de aktuelle hestene.

Under besøket ble tatt blodprøver («C-prøver») av de aktuelle hestene. Resultatet var 2,45 ng/ml for Lionel, 6,65 for Un Mec d'Heripre, 2,6 for Your Highness og 2,45 for Timone Ek.

Referat fra besøket er gitt i UUDs utredning av 29. november 2016, som konkluderte slik:

«Utredningene av denne saken er av den oppfatning at de fire hestene Your Highness, Un Mec d'Heripre, Lionel og Timone Ek ble tilført kobolt i form av koboltklorid eller annet koboltsalt med forsett kort tid før løpene på Solvalla den 28. og 29. mai 2016 og på Bjerke den 12. juni 2016.»

På denne bakgrunn vedtok DNT anmeldelse til Domskomiteén, datert 15. desember 2016, og oversendt Domskomiteén i januar 2017. Etter muntlige forhandlinger 30. og 31. mai 2017 avsa Domskomiteén 20. juni den kjennelsen som er påanket av Souloy.

Under ankeforhandlingen er fra Souloys side i hovedtrekk for det første anført at det ikke med tilstrekkelig grad av sikkerhet kan anses bevist at analyseresultatene er riktige. Det reises spørsmål om laboratoriene har den nødvendige akkreditering, og om de benyttede analysemetodene er adekvate.

Videre gjøres gjeldende at det ikke foreligger noe vitenskapelig bevis for at kobolt har noen prestasjonsfremmende virkning for hester, eller medfører noen helsefare, og det gjøres gjeldende at dopingreglementet § 3 (2) dermed må medføre at grenseverdiene for kobolt er uten betydning.

Subsidiært gjøres gjeldende at de høye verdiene eventuelt må skyldes koboltinnhold i fôr og kosttilskudd, samt injeksjoner med det lovlige middelet Coenzile, foretatt før avreise til Sverige. Det benektes at hestene er tilført koboltsalter, intravenøst eller intramuskulært. Det foreligger således ingen forsettlig overtredelse av dopingreglementet. Da prøvene ble tatt, var det dessuten ikke fastsatt noen grenseverdi for kobolt i Frankrike. Souloy hadde dermed ingen foranledning til å undersøke om fôr, kosttilskudd og Coenzile kunne medføre høye koboltverdier i blod og urin. Grenseverdiene i Sverige ble kunngjort først 26. mai 2016, mens i Norge gjaldt grenseverdien i blod først fra 1. juni.

Souloy kan dermed i høyden anses ansvarlig etter det objektive treneransvaret, slik at strafferammen etter dopingreglementet § 11 (2), bokstav c, utelukkende er en bot.

For Souloy er nedlagt påstand om frifinnelse.

For DNT er i hovedtrekk anført:

Det gjøres gjeldende at Domskomiteéns avgjørelse er riktig. Det er ingen mangler ved laboratorienes akkreditering eller de benyttede analysemetoder, og samsvaret mellom A- og B-prøver, analysert henholdsvis i Sverige og Frankrike, bekrefter resultatene.

Videre gjøres gjeldende at Forbuds- og karenstidslistens grenseverdier for kobolt står helt på egne ben, slik at overtredelsen er uavhengig av hvorvidt det kan påvises at kobolt virkelig er noe effektivt dopingmiddel, eller medfører noen fare for hestevelferden. Basert på data fra andre pattedyr og fra mennesker er det imidlertid god grunn til å tro at kobolt har slike virkninger.

Det avvises at de høye koboltverdiene kan skyldes de oppgitte kosttilskudd og injeksjoner med Coenzile i de angitte mengder og til de oppgitte tider. Den eneste mulige forklaring er at hestene er tilført langt større koboltmengder, formodentlig ved intravenøs tilførsel av et koboltsalt. Det vises til at man ved besøket på gården så poser med infusjonsvæske. Det foreligger dermed en forsettlig overtredelse, uansett om Souloy var klar over grenseverdiene eller ei. Men det hadde dessuten vært så mye oppmerksomhet om kobolt i hestesporten, og spørsmål om innføring av grenseverdier, at det heller ikke kan ha noen betydning for straffutmålingen om han var ukjent med at det i Norge fra 1. januar 2016 var innført grenseverdi for kobolt i urin, og fra 1. juni 2016 også i blod.

Den utmålte straff er ikke for streng, og det er nedlagt påstand om at Domskomitéens kjennelse stadfestes.

Appellkomitéens vurdering:

For domfellelse kreves bevis for at dopingreglementet objektivt sett er overtrådt, og at Souloy har utvist den nødvendige grad av skyld. Begge deler er bestridt fra Souloys side.

Så vel objektiv overtredelse som subjektiv skyld må være bevist med den grad av sikkerhet som kreves etter dopingreglementets § 8 (1), dvs. at ved tvil kreves en høyere grad av sikkerhet enn at man bare skal legge det mest sannsynlige til grunn, men ikke fullt så strengt som i ordinære straffesaker.

Fra Souloys side er prinsipalt anført at det ikke foreligger bevis for noen overtredelse i det hele tatt. Dette baseres på at de foreliggende analyseresultatene ikke kan legges til grunn, men også på at det ikke foreligger noen forskning som viser at koboltverdier på de aktuelle nivåer har noen prestasjonsfremmende effekt, eller noen negativ betydning for hestevelferden.

For å ta det siste først: Dopingreglementet § 3 gjelder «Karenstider, behandling av hest og bruk av legemidler». Appellkomitéen legger til grunn at § 3 (2), første avsnitt, som sier at hest som skal delta i konkurranse ikke skal utsettes for behandling som kan påvirke hestens prestasjonsevne, ikke kan forstås som noen begrensning av hva som er uttrykkelig forbudt etter forbuds- og karenstidslisten, og dermed rammes av reglementets § 2 (1) a. Dette fremgår utvetydig av annet avsnitt i § 3 (2), hvor det heter at det gjelder et absolutt forbud mot bruk av stoffer som angitt i A-listen. En annen sak er at stoffets farlighet eller prestasjonsfremmende evne kan ha betydning for vurderingen av alvoret i overtredelsen, og dermed for reaksjonen.

Når det så gjelder analyseresultatene, kan Appellkomitéen ikke se at det er noe hold i de formelle innvendinger som er fremsatt mot merkingen av prøvene, akkrediteringen av laboratoriene og de benyttede analysemetoder. Det foreligger intet som er egnet til å skape tvil om prøvenes identitet, selv om det er benyttet forskjellig merking og nummerering ved prøvetakingen, ved SVA, ved ALS og ved LCH, men det er klart dokumentert hvilken prøve de forskjellige betegnelser representerer. Særlig professor Montana forsøkte å bestride at ALS hadde akkreditering og hadde benyttet analysemetode som ikke var i samsvar med UETs krav; angivelig en analysemetode som bare var akseptert for kobolt i vann; ikke i blod eller urin. ALS er imidlertid akkreditert av den statlige svenske akkrediteringsmyndigheten, og det fremgår (dokumentutdraget s. 211) at akkrediteringen omfatter «metode 56, ICP-SFMS» for kobolt i helblod, serum og urin. Av analyserapportene fremgår at det er denne metoden som er benyttet. Vi har vansker med å se at det fins andre formelle krav.

Men om det skulle være mangler ved akkrediteringen eller mangler ved analysemetodene, slik at DNT etter den særlige bevisbyrderegelen for «prosedyrebrudd» i dopingreglementet § 8 (4), bokstav a, annet ledd, fikk bevisbyrden også for analyseresultatenes riktighet, ville dette ikke ha noen praktisk betydning, for samsvaret mellom resultatene av A- og B-prøvene viser at det ikke er noen grunn til tvil om riktigheten av analyseresultatene.

Appellkomitéen legger således til grunn at for alle de fire hestene er det ført bevis for at grenseverdiene for kobolt, dels i urin, dels i blod, er mangedobbelt overskredet. Dette innebærer at dopingreglementet § 2 (1), bokstav a, er overtrådt. (Bestemmelsen rammer riktignok bare «stoff ... som er forbudt i henhold til ... A-listen», og slik Forbuds- og karenstidslisten nå er redigert, er grenseverdiene havnet etter B-listens «Karenstider for behandlingsmetoder», mens de formodentlig burde ha kommet før B-listen. Men A-listen inneholder det før nevnte forbudet mot «unaturlig høye doser», som grenseverdiene bare presiserer, slik at det likevel ikke er noen tvil om at også den formelle siden av saken er i orden.) Om disse overskridelsene av grenseverdiene bare skyldes bruk av lovlige legemidler og kosttilskudd, er helt irrelevant for hvorvidt det objektivt sett foreligger et brudd på dopingreglementet.

Om den objektive overtredelsen også kan medføre noen reaksjon, og i tilfelle hvilken, er derimot avhengig av hvilken skyldgrad som kreves og som kan anses bevist.

Etter dopingreglementet § 7 (1) er hestens «ansvarlige innmelder» ansvarlig for enhver overtredelse av § 2 (1), bokstav a; det såkalte treneransvaret. (Bestemmelsen må vel riktignok forståes med den reservasjon at det gjøres unntak hvor overtredelsen bare kan skyldes forhold helt utenfor trenerens kontroll – et unntak som visstnok er gjort uttrykkelig i de franske dopingbestemmelsene – men slike forhold er ikke påberopt i denne saken.)

Det er dermed på det rene at det foreligger en overtredelse som Souloy er ansvarlig for. Men en helt annen sak er at etter § 11 er valget av reaksjonens art (straffarter og strafferammer) helt avhengig av den utviste skyld. Bare ved forsettlig regelbrudd eller grov uaktsomhet er utelukkelse obligatorisk (§ 11 (2), bokstav a, og graden av skyld vil også ha betydning for utmålingen innenfor de foreliggende rammer.

Souloy har forklart at han ikke kjente til at det i Norge var innført grenseverdier for kobolt, og for så vidt også at han var ukjent med at man i Frankrike arbeidet med tilsvarende regler. Etter dopingreglementet § 7 (3) er imidlertid manglende kjennskap til de til enhver tid gjeldende dopingbestemmelser, ikke straffbefriende eller straffnedsettende; en regel som er i samsvar med den tradisjonelle grunnsetning at man selv må bære følgene av rettsvillfarelse («error juris semper nocet»). Hvorvidt det her kan innfortolkes en begrensning i tråd med straffeloven (av 2005) § 26 (som begrenser straffbarheten til de tilfeller hvor uvitenheten om rettsregelen er uaktsom) gir denne saken ikke grunn til å diskutere, for Appellkomitéen anser det klart at det var uaktsomt av Souloy som travtrener ikke å sette seg inn i de dopingregler som gjaldt i Norge når han meldte hester til start her. Selv om grenseverdien for kobolt i blod ble kunngjort bare få dager før løpet på Bjerke, hadde som nevnt grenseverdien for kobolt vært gjeldende siden 1. januar 2016; i tillegg til det forbud mot «unaturlig høye verdier» som hadde gjeldt helt siden august 2014. En eventuell slik begrensning av regelen i dopingreglementet § 7 (3) er derfor ikke aktuell i denne saken.

Men når det som her er spørsmål om hvorvidt det foreligger en forsettlig – villet – overtredelse av dopingbestemmelsen, og vedkommende ikke kjente bestemmelsen, men skal bedømmes som om han gjorde det, er det ikke uten videre opplagt hva han må ha gjort, eller med andre ord: hva forsettet må omfatte. Hvis det legges til grunn at forsettet bare behøver omfatte at overskridelsen av grenseverdiene skyldes bevisst tilførsel av kobolt i slike mengder at grenseverdiene er overskredet, må Souloy etter sin egen forklaring dømmes for forsettlig overtredelse, for det er jo fra hans side anført at de høye verdiene må skyldes injeksjoner med Coenzil og tilførsel av kosttilskudd – selv om det skjedde i samsvar med produsentenes og veterinærens anvisninger – og så vidt retten har oppfattet, var han klar over at preparatene og kosttilskuddene inneholdt kobolt. En så streng forståelse av hva som skal til for forsettlig overtredelse, er imidlertid ikke naturlig, for hvis det var snakk om noen som kjente reglene, ville man vanskelig kunne snakke om forsettlig overtredelse ved bruk av midler som i seg selv var legale, men som viste seg å medføre at grenseverdiene ble overskredet. En så streng forståelse synes heller ikke forutsatt fra DNTs side, hvor man jo har vært opptatt av å føre bevis for at

de høye koboltverdiene må ha en annen årsak. For at det her skal sies å foreligge forsett, legger Appellkomitéen til grunn at kobolt bevisst må være tilført i så store mengder at den som kjente reglene ville ha skjært at grenseverdiene ville bli overskredet, eller iallfall at det var fare for slik overskridelse, og at denne faren ikke fikk ham til å avstå (jfr. definisjonen av forsett i straffeloven (av 2005) § 22, første ledd, bokstav c).

Spørsmålet blir dermed om de høye koboltverdiene må ha en annen forklaring enn den som er gitt fra Souloys side.

Under Appellkomitéens behandling er fremkommet opplysning om at kosttilskuddet Ironcyclen i 2016 hadde et høyere koboltinnhold enn hva som nå er tilfelle, og som ble lagt til grunn av DNTs sakkyndige ved Domskomitéens behandling. Dessuten er innrømmet at mens den tidligere forskning på koboltkonsentrasjoner hos hest vesentlig var basert på en enkelt tilførsel, må antas at selv om halveringstiden (den tid som går til konsentrasjonen er halvert) for kobolt (både i blod og urin) i første omgang er kort, er neste halveringstid lengre, og gjentatte tilførsler vil medføre en akkumulasjon som gir en høyere konsentrasjon i blod og urin enn ved en enkelt tilførsel. Det later til å være enighet om at den utskilling som hele tiden foregår, vil medføre at konsentrasjonen ikke stiger linjært, men at økningen avtar, til nivået holder seg stabilt, ved at utskillingen er lik tilførselen; såkalt «steady state». Så vidt vi forstår vil også halveringstiden fra «steady state» være lengre enn om det samme nivå skyldtes en enkelt tilførsel av kobolt, for en del av nivået skyldes jo eldre tilførsler, med lengre halveringstid.

Professor Montana var tydeligvis svært opptatt av å påpeke dette, og hevdet – så vidt vi forstår – at det kunne ha medført de påviste koboltkonsentrasjonene hos hestene. Så vidt vi har oppfattet, gjorde han imidlertid intet forsøk på konkrete beregninger av sannsynlige eller mulige nivåer for «steady state» av kobolt i hestenes blod og urin, samt hvilke nivåer som da var mulige på det tidspunkt prøvene ble tatt, basert på de forklaringer Souloy og hans folk har gitt om hva som er tilført hestene.

Slike beregninger ble derimot presentert av så vel Stuart Paine som Birgit Ranheim, og de var i sine konklusjoner samstemte om at de mengder kobolt, og det antall og de tidspunkter for tilførsel som er oppgitt fra Souloys side – selv om man legger til grunn både de største doser og det største antall som er opplyst fra de stallansattes side – ikke kunne gi tilnærmedesvis de koboltkonsentrasjoner som er påvist i prøvene. Disse beregningene ble ikke imøtegått.

Appellkomitéen har selvfølgelig ikke noe faglig grunnlag for selvstendige beregninger på dette punkt. Det kan muligens ikke utelukkes at kobolt i kosttilskudd og injeksjoner med Coenzile ville føre til en overskridelse av grenseverdiene for kobolt i blodplasma og – kanskje særlig – i urin. Men vi legger til grunn at man ikke ville komme i nærheten av de nivåer analyseresultatene viser.

Vi anser det etter dette bevist, med den grad av sannsynlighet som etter dopingreglementets § 8 (1) kreves for fellelse, at kobolt er tilført i større mengder og/eller i kortere tid før løpene enn opplyst, slik at det ikke bare er snakk om tilførsel for restituering etter trening og reise, i samsvar med produsentenes anvisning for de oppgitte preparater, men at det er tilført langt mer kobolt, trolig i håp om at dette ville bedre resultatene. Appellkomitéen legger etter dette til grunn at det foreligger en forsettlig overtredelse av dopingreglementet § 2 (1), bokstav a, slik at sanksjonsbestemmelsen i § 11 (2), bokstav a, kommer til anvendelse. Etter denne bestemmelsen er det obligatorisk med både utelukkelse og bot; utelukkelse med en varighet på fra to år og inntil livstid, samt bot med en størrelse på fra 10.000 til én million kroner.

Appellkomitéen legger til grunn at det allerede ved fastsettelsen av disse sanksjonsrammene er tatt hensyn til at alt som omfattes av bokstav a er alvorlige dopingovertredelser. Ved den nærmere utmåling innenfor rammene er det derfor lite grunnlag for å legge ytterligere vekt på det generelt forkastelige i doping i hestesporten; slikt som hensynet til hestevelferd i sin alminnelighet, eller til fair play og at spillerne skal kunne stole på at en hests prestasjoner skyldes dens naturlige nivå. Disse

hensynene er allerede ivaretatt ved sanksjonsrammene. Den konkrete overtredelsens objektive og subjektive grovhet – i forhold til andre overtredelser som skal sanksjoneres etter den samme bestemmelsen – må være det sentrale ved utmålingen. Foreløpig finnes ikke mange sammenlignbare tilfeller fra Norge, og det er naturlig å ta et visst hensyn til reaksjonsnivået i andre land, selv om man i Norge lenge har ment å være i fremste rekke i all kamp mot doping, og derfor iallfall ikke skal ha noe lavere reaksjonsnivå enn andre. På den annen side må det ikke bli snakk om å dømme utlendinger strengere enn nordmenn, som en slags kompensasjon for at vi mener de er for mildt bedømt andre steder.

Ved avgjørelsen i den svenske Ansvarsnämnden – en avgjørelse som ikke er rettskraftig – ble Souloy gitt en bot på én million svenske kroner og utestengelse i ett år, mens han i Frankrike fikk en bot på 15.000 euro (bortimot 150.000 kroner) og ble fratatt trenerlisensen for ett år. Begge avgjørelsene gjaldt én overtredelse. Den svenske avgjørelsen gjaldt et koboltinnhold på samme nivå som i nærværende sak, mens konsentrasjonens størrelse ikke fremgår av den franske avgjørelsen, men visstnok også der var omtrent på samme nivå. Det er noe uklart om den franske avgjørelsen bare er basert på objektivt treneransvar. I den svenske avgjørelsen er derimot uttrykkelig lagt til grunn at Souloy er ansvarlig for forsettlig medvirkning til at hesten ble tilført kobolt (i form av koboltklorid eller andre koboltsalter). Det er imidlertid også lagt til grunn at det ikke var bevist noen slik tilførsel etter at grenseverdiene for Sveriges del ble publisert 26. mai 2016, og det ble lagt til grunn at Souloy derfor bare kunne dømmes for uaktsomhet når Un Mec d'Heripre den 29. mai 2016 startet i løp med ulovlig høyt koboltinnhold i blodet. Det fremgår imidlertid av avgjørelsen at han ble ilagt maksimumsstraffen for uaktsom overtredelse. Også ved den franske avgjørelsen ble formodentlig tatt hensyn til at grenseverdiene der visstnok ikke ble innført før 1. juli 2016, altså kort tid før dopingprøven ble tatt 22. juli, men i tråd med den lakoniske form som benyttes i franske avgjørelser, er det ikke sagt noe uttrykkelig om dette.

Disse avgjørelsene gir dermed liten veiledning ved den avgjørelsen som her skal treffes, for i vår sak legges til grunn at overtredelsene er forsettlige, og grenseverdien for urin trådte i kraft allerede 1. januar 2016.

I likhet med Domskomitéen legger Appellkomitéen ved straffutmålingen i skjerpene retning vekt på at det her dreier seg om flere hester som har deltatt i løp på høyeste nivå, og at Souloy drev en meget omfattende trenervirksomhet. Derimot later det til å være mer usikkert om man kan legge til grunn at koboltverdier på det aktuelle nivå virkelig utgjør noen fare for hestens helse. Det kan dessverre ikke utelukkes at det senere vil oppstå enda verre dopingtilfeller enn det som nå foreligger, og det er derfor grunn til å påse at strafferammen ikke blir «brukt opp». Domskomitéen har – iallfall for botens vedkommende – lagt seg i midten av strafferammen. Vi er enige i et slikt utgangspunkt, og har intet å bemerke til botens størrelse.

Når det gjelder utelukkelsen, kan det reises spørsmål om hvor stor reell betydning den har, ettersom den iallfall ikke automatisk vil gjelde for Frankrike, der Souloy har sin virksomhet. Men så vidt vi forstår, vil det gjennom UET gå en henvendelse til det franske travforbundet, som kan velge å la den norske avgjørelsen få virkning også der. Det kan således ikke legges til grunn at en norsk utelukkelse nærmest bare er av symbolsk betydning. I alle fall mener Appellkomitéen at også utelukkelsen bør utmåles som om Souloy hadde virksomhet i Norge. Ettersom han nå er femti år, vil den ilagte utelukkelsen for 15 år reelt sett nærme seg en utelukkelse for livstid. Vi mener dette er i strengeste laget, og er kommet til at en utelukkelse for ti år bør være tilstrekkelig.

Domskomitéen har i sin avgjørelse uttalt at utelukkelsen trer i kraft med umiddelbar virkning, i samsvar med dopingreglementet § 22 (1). På grunnlag av prøveresultatet for Un Mec d'Heripre traff imidlertid generalsekretæren i Svensk Travsport allerede 12. september 2016 «beslut» om suspensjon av Souloys trenerlisens, og som påpekt i «beslutet» hadde dette virkning også for Norden forøvrig.

Etter dopingreglementet § 22 (1), annet punktum, kommer utholdt suspensjon til fradrag i utelukkelsen. Utelukkelsesperioden skal derfor regnes fra 12. september 2016.

For øvrig stadfestes Domskomitéens avgjørelse.

Kjennelsen er enstemmig.

Slutning:

Domskomitéens kjennelse stadfestes, men med den endring at utelukkelsesperioden settes til ti år, regnet fra 12. september 2016.

Bjørn Steinar Moe

Lars Borge-Andersen

Sign.
Bjørn Vethe